

Sygn. akt VII U 2201/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2016 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Danuta Dadej- Więsyk

Protokolant st. sekr. sąd. Małgorzata Sobczuk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 17 maja 2016 roku w Lublinie

sprawy M. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania M. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 17 września 2014 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje M. L. prawo do emerytury począwszy od dnia(...)roku.

Sygn. akt VII U 2201/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 17 września 2014 roku, znak:(...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił M. L. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 748) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), z uwagi na to, że na dzień 1 stycznia 1999 roku wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15 - letniego okresu pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy oraz nie osiągnął co najmniej 25 – letniego okresu składkowego i nieskładkowego. Zakład nie zaliczył do ogólnego stażu ubezpieczeniowego pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od dnia 24 czerwca 1968 roku do dnia 30 sierpnia 1969 roku z uwagi na uczęszczanie w tym okresie do szkoły ponadpodstawowej oddalonej o około 400 kilometrów od miejscowości położenia gospodarstwa i mieszkanie w internacie. (decyzja – k. 36 akt rentowych)

W odwołaniu M. L. nie zgodził się ze wskazanym rozstrzygnięciem podnosząc, że pracował w gospodarstwie rolnym przed rozpoczęciem nauki na (...)opłacenia składek na rolnicze ubezpieczenie społeczne oraz że praca montera urządzeń dźwigowych podlegała tym samym zasadom w obu zakładach pracy. (odwołanie – k. 2 akt sądowych)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie podnosząc argumenty, które legły u podstaw zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie – k. 3 – 4 a.s.).

Na posiedzeniu w dniu 11 maja 2015 roku ubezpieczony wnosił o uwzględnienie w stażu pracy w szczególnych warunkach okresu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) po dniu 31 lipca 1984 roku do dnia 30 czerwca 1987 roku oraz w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w W. od dnia 1 lipca 1987 roku do dnia 30 sierpnia 1991 roku oraz zaliczenia do ogólnego stażu pracy okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od ukończenia 15 roku życia do końca sierpnia 1969 roku. (protokół – 14 – 15 a.s.)

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

M. L., urodzony (...), w dniu (...) roku złożył wniosek o emeryturę. W jego treści zawarł oświadczenie o tym, że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Na podstawie przedłożonych dokumentów organ rentowy ostatecznie uznał za udowodniony na dzień 1 stycznia 1999 roku łączny okres podlegania ubezpieczeniom w wymiarze 24 lat, 4 miesiące i 21 dni, w tym 19 lat, 10 miesięcy i 3 dni okresów składkowych oraz 4 lat, 6 miesięcy i 4 dni okresów uzupełniających z tytułu opłacania składek na rolnicze ubezpieczenie społeczne. W zaskarżonej decyzji organ rentowy uwzględnił do stażu pracy w szczególnych warunkach okres zatrudnienia ubezpieczonego w Kopalni (...) w charakterze ślusarza pod ziemią od dnia 21 czerwca 1971 roku do dnia 28 kwietnia 1972 roku oraz w Przedsiębiorstwie (...) w charakterze montera urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokości” od dnia 18 listopada 1976 roku do dnia 31 lipca 1984 roku w łącznym wymiarze 8 lat, 6 miesięcy i 21 dni. W decyzji ustalającej kapitał początkowy z dnia 27 listopada 2013 roku organ rentowy nie uwzględnił do ustalenia wartości kapitału początkowego między innymi okresu od dnia 31 stycznia 1990 roku do dnia 30 kwietnia 1991 roku z uwagi na charakter tego okresu jako urlopu bezpłatnego. (okoliczności bezsporne)

Z dniem 18 listopada 1976 roku M. L. został zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Zakładzie (...) na (...) na stanowisku montera konstrukcji metalowych w pełnym wymiarze czasu pracy na podstawie umowy o pracę zawartej 2 – tygodniowy na okres próbny z upływem którego umowa przekształciła się w zawartą na czas nieokreślony. Na tym stanowisku wykonywał również pracę w strukturze organizacyjnej pracodawcy w (...). Z dniem 1 sierpnia 1984 roku zostało powierzone skarżącemu stanowisko montera maszyn budowlanych w (...). Na obu wskazanych stanowiskach ubezpieczony zajmował się montażem i demontażem dźwigów budowlanych na wysokości na rzecz zewnętrznych podmiotów realizujących projekty budowlane. Zarówno w przypadku montażu i demontażu wykorzystywane były dźwigi samojezdne którymi podawano bądź odbierano z wysokości elementy konstrukcji dźwigów budowlanych. Praca polegała na montażu poszczególnych elementów stalowego żurawia, które były przywożone na budowy z bazy. Najpierw przywożono podwozie a następnie metalowe wstawki, tzw. wieżę, która składała się z elementów po 5 metrów oraz wysięgnik, który był również w częściach których długość po zmontowaniu wynosiła do 30 metrów wysokości. Zarówno podstawa, wieża jak i wysięgnik dźwigu skręcano na ziemi. Po zakończeniu skręcania przeprowadzano tzw. zalinowanie po zakończeniu którego następowało przy wykorzystaniu silników elektrycznych podciąganie do góry skręconych elementów. Co również odbywało się na ziemi. W miejsce powstałej w związku z tym przerwy ubezpieczony stojąc na pomostach zamontowanych dookoła wieży wykladał elementy metalowe, skręcał je i w ten sposób konstrukcja metalowa dźwigu pięła się do góry. Pomosty były systematycznie podnoszone do góry stosownie do postępu prac. Na wysokości montowano również kabiny. W ten sposób montowane dźwigi osiągały do 250 metrów a montażyści byli zabezpieczeni pasami oraz linami znajdującymi się na pomostach. Przez większość czasu pracy skarżący wykonywał prace montażowe na wysokości. Ubezpieczony zajmował się również montażem wind osobowo – towarowych w czasie budowy na zewnątrz budynku na wysokości, skręcając poszczególne elementy w segmenty, które się stopniowo podnosiły. Praca polegała na montażu elementów o wysokości 1,20 metra, a w miarę postępów tych prac montażyści byli podnoszeni wyżej. Skarżący zajmował się również montażem rusztowań wiszących. Opisane obowiązki wykonywał do zakończenia zatrudnienia. Stosunek pracy ustała w wyniku rozwiązania umowy o pracę z dniem 30 czerwca 1987 roku.

Z dniem 10 lipca 1987 roku ubezpieczony został zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w W. na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku mechanika montażysty urządzeń dźwigowych. Na zajmowanym stanowisku ubezpieczony zajmował się montażem

i demontażem dźwigów budowlanych na wysokości na rzecz zewnętrznych podmiotów realizujących projekty budowlane w warunkach obowiązujących w poprzednim zakładzie pracy.

Natomiast w okresie od dnia 31 stycznia 1990 roku do dnia 31 stycznia 1991 roku ubezpieczony świadczył pracę w Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich na rzecz Przedsiębiorstwa (...) w W.. W tym okresie w macierzystym zakładzie pracy korzystał z urlopu bezpłatnego. W okresie pracy za granicą wykonywał prace tożsame dotychczas wykonywanym w macierzystym zakładzie pracy. Podlegał ubezpieczeniu społecznemu i otrzymywał wynagrodzenie. Po zakończeniu przedłużonego urlopu bezpłatnego w dniu 30 kwietnia 1991 roku z dniem 2 maja 1991 roku ubezpieczony powrócił do pracy w macierzystym zakładzie pracy na stanowisko mechanika i wykonywał czynności tożsame wykonywanym dotychczas. Okres urlopu bezpłatnego w związku z pracą w ZSRR został uwzględniony w macierzystym zakładzie pracy do stażu pracy od którego zależało nabycie prawa do nagrody jubileuszowej.

Stosunek pracy ubezpieczonego ustał w wyniku rozwiązania umowy o pracę z dniem 30 sierpnia 1991 roku.

(karta informacyjna o nabytych uprawnieniach do nagrody jubileuszowej – k. 12, umowa o pracę – k. 36, pisma dotyczące urlopu bezpłatnego – k. 38 – 43, 46 – 48, pismo ws. powierzenia obowiązków mechanika – k. 26 akt osobowych – k. 38 a.s.; umowa o pracę – k. 7, pismo ws. powierzenia stanowiska monterza maszyn budowlanych – k. 25, świadectwo pracy w szczególnych warunkach – k. 32 akt osobowych – 78 a.s.; zeznania ubezpieczonego M. L. – k. 14v. – 15, 70v. – 71, 87 – 88, 99v. a.s.; zeznania świadka J. R. – k. 86v. – 87 a.s.; zeznania świadka A. M. – k. 98v. – 99v. a.s.)

Przystępując do oceny dowodów osobowych należy stwierdzić, że przesłuchani w sprawie świadkowie to osoby obce dla ubezpieczonego. Świadek J. R. pracował w Przedsiębiorstwie (...) Zakładzie (...) w okresie od dnia 23 września 1976 roku do dnia 29 lutego 1980 roku jako elektromonter instalacji i urządzeń elektroenergetycznych oraz w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w W. na stanowisku elektromontera w okresie od dnia 24 marca 1980 roku do dnia 31 grudnia 1991 roku. (świadectwa pracy – k. 13 – 15 akt rentowych dot. świadka) Świadek zeznał, że we wskazanych okresach pracował w brygadzie ze skarżącym oraz że w okresie od października 1989 roku do czerwca 1991 roku pracował z nim również w ZSRR. Świadek A. M. pozostawał w zatrudnieniu w Przedsiębiorstwie (...) Zakładzie (...) w okresie od dnia 1 września 1975 roku do dnia 31 stycznia 1991 roku. W okresie od 1975 roku do 1978 roku był uczniem szkoły przyzakładowej, w okresie od 1978 roku do 1981 roku pracował w charakterze operatora dźwigu wieżowego a w okresie od dnia 17 sierpnia 1981 roku do zakończenia zatrudnienia jako montażysta dźwigów wieżowych i wind towarowo – osobowych, pracując wspólnie ze skarżącym. Okoliczności te w ocenie Sądu pozwalają na przyjęcie wniosku, że wskazani świadkowie posiadają niezbędne wiadomości dotyczące okoliczności zatrudnienia ubezpieczonego w okresie objętym sporem, pokrywającym się z okresami bezpośredniego kontaktu świadków ze skarżącym. Świadczenie szczegółowo opisali zakres obowiązków skarżącego oraz warunki w jakich były one wykonywane. Zeznania ich są logiczne, wzajemnie się uzupełniają oraz korelują z zeznaniami ubezpieczonego, wobec czego Sąd uznał je za wiarygodne. Również organ rentowy nie podniósł okoliczności które mogłyby godzić w wiarygodność ich zeznań. Świadek A. M. zeznał bowiem, że zmiana angażu jak nastąpiła wobec niego w 1986 roku nie miała żadnego wpływu na zmianę charakteru wykonywanych przez niego prac jako montażysty dźwigów wieżowych, co dotyczyło również ubezpieczonego.

Powyzsza ocena dotyczy również zeznań ubezpieczonego, skoro były one zgodne z wiarygodnymi zeznaniami świadków. Skarżący szczegółowo opisał wykonywane przez siebie czynności. Zdaniem Sądu brak jest jakichkolwiek podstaw do kwestionowania jego zeznań, wobec czego Sąd uznał je za wiarygodne.

Stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił również w oparciu o powołane dowody z dokumentów. Ich autentyczność w toku procesu nie była kwestionowana przez strony. Ich forma oraz treść nie wzbudziła ponadto wątpliwości co do ich autentyczności z urzędu, wobec czego zostały one uznane za wiarygodne w całości i jako takie stanowiły pełnowartościowe źródło informacji o okolicznościach faktycznych w sprawie. Ocena ta nie odnosi się natomiast do dokumentu w postaci świadectwa pracy z dnia 30 sierpnia 1991 roku, w zakresie w jakim potwierdza zatrudnienie ubezpieczonego w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w W. już od dnia 1 lipca 1987 roku. W tym bowiem zakresie

pozostaje w sprzeczności z materiałem dowodowym w postaci umowy o pracę i podania o zatrudnienie we wskazanym podmiocie z których treści w sposób jednoznaczny wynika okoliczność zatrudnienia skarżącego w tym zakładzie od dnia 10 lipca 1987 roku. Zdaniem Sądu miarodajnego dowodu w sprawie na okoliczność charakteru wykonywanych przez skarżącego prac w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w W. po zakończeniu z dniem 30 kwietnia 1991 roku urlopu bezpłatnego, nie mogą stanowić dokumenty potwierdzające zatrudnienie na stanowisku mechanika z uwagi na uznane za wiarygodne zeznania ubezpieczonego oraz świadka J. R..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. L. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Do okoliczności spornych w rozpoznawanej sprawie, biorąc pod uwagę treść zaskarżonej decyzji, odwołania oraz zeznań ubezpieczonego należy możliwość uwzględnienia przy ustalaniu prawa do emerytury przypadającego przed dniem 1 stycznia 1983 roku okresu pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 15 roku życia, tj. od dnia 14 lutego 1968 roku do dnia 3 sierpnia 1969 roku jako okresu składkowego z uwagi na niespełnienie przez skarżącego warunku legitymowania się co najmniej 25 – letnim okresem kwalifikowanym jako okresy składkowe i nieskładkowe. Do okoliczności spornej należy nadto możliwość zakwalifikowania okresu zatrudnienia ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...) Zakładzie (...) od dnia 1 sierpnia 1984 roku do dnia 30 czerwca 1987 roku oraz w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w W. od dnia 1 lipca 1987 roku do dnia 30 sierpnia 1991 roku, w łącznym wymiarze 7 lat i 1 miesiąca i 13 dni, jako pracy w szczególnych warunkach, celem ustalenia czy skarżący legitymuje się 15 – letnim okresem tak kwalifikowanej pracy.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 b pkt 20 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 748) – zwanej dalej ustawą emerytalną, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego dla mężczyzn urodzonych po dniu 30 września 1953 roku co najmniej 67. Ubezpieczony nie ukończył wyżej wymienionego wieku, zatem nie spełnia warunków niezbędnych do ustalenia mu prawa do emerytury w oparciu o powołany przepis.

Natomiast w myśl art. 46 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku, a przed dniem 1 stycznia 1969 roku będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przysługuje emerytura w wieku niższym niż wskazany, jeżeli nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego i warunki do uzyskania emerytury określone w tych przepisach spełnią do dnia 31 grudnia 2008 roku. Przy czym wiek emerytalny, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których wymienionym osobom przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Według § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) – zwanego w dalszej części rozporządzeniem Rady Ministrów, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. M. L. do dnia 31 grudnia 2008 roku nie osiągnął wymaganego przez cytowany przepis wieku emerytalnego 60 lat.

Jednakże zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej, mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 32 ust. 2 ustawy emerytalnej stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub

otoczenia. Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie, których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (art. 32 ust. 4 ustawy).

Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Według § 3 rozporządzenia Rady Ministrów okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia.

Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie § 1 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Sumując powyższe, aby nabyć prawo do emerytury M. L. musiał spełnić łącznie następujące przesłanki:

- 1) osiągnąć obniżony do 60 lat wiek emerytalny;
- 2) nie przystąpić do otwartego funduszu emerytalnego;
- 3) na dzień 1 stycznia 1999 roku udowodnić:
 - a) co najmniej 15 - letni okres wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz
 - b) staż pracy w wymiarze co najmniej 25 lat.

Bezspornym jest, że ubezpieczony w dniu wydania zaskarżonej decyzji ukończył wymagane 60 lat oraz że nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Odnosząc się do spornej okoliczności dotyczącej legitymowania się ogólnym stażem ubezpieczenia w wymiarze co najmniej 25 lat należy wskazać, że w rozpoznawanej sprawie do tego stażu podlegał wliczeniu jako okres składkowy w rozumieniu przepisu art. 6 ust. 2 pkt 1 lit. b ustawy emerytalnej okres zatrudnienia ubezpieczonego w Przedsiębiorstwie (...) w W. od dnia 31 stycznia 1990 roku do dnia 31 stycznia 1991 roku w związku z pracą skarżącego na rzecz tego podmiotu w Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, na czas której udzielono skarżącemu urlopu bezpłatnego w macierzystym zakładzie pracy, tj. w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w W..

Tym samym mając na uwadze ostatecznie uwzględniony przez organ rentowy wymiar ogólnego stażu ubezpieczeniowego, tj. 24 lat, 4 miesiące i 21 dni, zasadnym jest przyjęcie wniosku o spełnieniu przez skarżącego legitymowania się co najmniej 25 – letnim okresem składkowym i nieskładkowym. Z tego względu nie było podstaw w zakresie oceny ziszczenia się w realiach sprawy warunku legitymowania się przez skarżącego co najmniej 25 – letnim stażem ubezpieczeniowym do odwoływania się do przepisu art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej. Zgodnie bowiem z jego treścią przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również, traktując, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 roku okresy pracy

w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5 - 7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu, co w rozpoznawanej sprawie ostatecznie nie miało miejsca.

Nie podlegał natomiast uwzględnieniu do ubezpieczeniowego stażu pracy okres przedłużonego urlopu bezpłatnego w związku z pracą w ZSRR od dnia 1 lutego 1991 roku do dnia 30 kwietnia 1991 roku. (uchwała Sądu Najwyższego 7 sędziów z dnia 22 maja 2013 roku, sygn. III UZP 1/13; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2013 roku, sygn. I UK 108/13; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 25 lipca 2012 roku, sygn. III AUa 527/12)

Przechodząc natomiast do oceny, czy ubezpieczony spełnia również warunek legitymowania się co najmniej 15 – letnim stażem pracy w warunkach szczególnych należy podkreślić, że ubezpieczony występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia, nie przedłożył na okoliczność pracy w szczególnych warunkach dokumentu wymaganego przez prawo, tj. świadectwa prac w szczególnych warunkach co do części pierwszego okresu zatrudnienia oraz co do całego drugiego okresu zatrudnienia. W ocenie Sądu taka sytuacja nie może dyskwalifikować możliwości ubezpieczonego ubiegania się o świadczenie emerytalne. Należy mieć bowiem na uwadze, że brak wystawienia świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych nie jest wystarczającą podstawą do przyjęcia, że pracownik nie wykonywał pracy w takich warunkach. Obowiązek sporządzenia dokumentacji w tym zakresie obciąża pracodawcę, w związku z czym wyciąganie wobec pracownika jakichkolwiek negatywnych konsekwencji braku jej sporządzenia, byłoby dla niego nazbyt krzywdzące. Należy mieć na uwadze fakt, że w postępowaniu sądowym nie znajdują zastosowania ograniczenia w zakresie dopuszczalnych źródeł dowodowych, ustanowione na potrzeby postępowania przed Zakładem, a wynikających z rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe (Dz. U. z 2011 roku, Nr 237, poz. 1412). Zasadniczym bowiem celem postępowania sądowego jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ułatwia to art. 473 k.p.c., który wprost stanowi, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron.

Powyższe oznacza, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., sygn. III UZP 6/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r., sygn. III UZP 48/84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 1997 r., sygn. II UKN 186/97; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 stycznia 2013 r., sygn. III AUa 808/12). Z przedstawionym poglądem i wynikającymi z niego wnioskami Sąd Okręgowy w pełni się zgadza.

Nadto należy podnieść, że w sytuacji braku wymaganego świadectwa pracy w warunkach szczególnych z uwagi na jego niesporządzenie przez pracodawcę, sąd może prowadzić postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy praca wykonywana przez stronę, była wykonywana w warunkach wymaganych przepisami rozporządzenia, czy ubezpieczony zajmował któreś ze stanowisk pracy wymienionych w załącznikach nr 1 lub 2 do rozporządzenia Rady Ministrów (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 listopada 2008 roku, sygn. III AUa 3113/08).

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, w którym Sąd oparł się na dokumentach znajdujących się w aktach Zakładu i osobowych skarżącego, jego zeznaniach złożonych w trybie art. 299 k.p.c. oraz zeznaniach świadków, pozwoliło ustalić w sposób pewny, że M. L. w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Zakładzie (...) od dnia 1 sierpnia 1984 roku do dnia 30 czerwca 1987 roku oraz w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w W. od dnia 10 lipca 1987 roku do dnia 30 stycznia 1990 roku i od dnia 1 maja 1991 roku do dnia 30 sierpnia 1991 roku oraz w Przedsiębiorstwie (...) w W. od dnia 31 stycznia 1990 roku do dnia 31 stycznia 1991 roku w związku z pracą skarżącego na rzecz tego podmiotu w Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracę w szczególnych warunkach w łącznym wymiarze 6 lat i 10 miesięcy.

Z poczynionych ustaleń wynika bowiem, że ubezpieczony we wskazanych okresach wykonywał czynności związane z montażem i demontażem dźwigów budowlanych na wysokości na rzecz zewnętrznych podmiotów realizujących projekty budowlane. Praca polegała na montażu poszczególnych elementów stalowych żurawia. Jak ustalono zarówno

podstawa, wieże jak i wysięgnik dźwigu skręcano na ziemi. Następnie po zakończeniu skręcania przeprowadzono tzw. zalinowanie po zakończeniu którego następowało przy wykorzystaniu silników elektrycznych podciąganie do góry skręconych elementów, co również odbywało się na ziemi. W miejsce powstałej w związku z tym przerwy ubezpieczony stojąc na pomostach zamontowanych dookoła wieży wykladał elementy metalowe, skręcał je i w ten sposób konstrukcja metalowa dźwigu pięła się do góry. Pomosty były systematycznie podnoszone do góry stosownie do postępu prac. Na wysokości montowano również kabiny. W ten sposób montowane dźwigi osiągały do 250 metrów a montażyści byli zabezpieczeni pasami oraz linami znajdującymi się na pomostach. Przez większość czasu pracy skarżący wykonywał prace montażowe na wysokości. Jak ustalono ubezpieczony zajmował się również montażem wind osobowo – towarowych w czasie budowy na zewnątrz budynku na wysokości, skręcając poszczególne elementy w segmenty, które się stopniowo podnosiły. Praca polegała na montażu elementów o wysokości 1,20 metra, a w miarę postępów tych prac montażyści byli podnoszeni wyżej. Skarżący zajmował się również montażem rusztowań wiszących. Wskazane czynności odpowiadają pracom opisanym w wykazie A, dział V „w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych”, poz. 5 „prace przy montażu konstrukcji metalowych na wysokości”, stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów na stanowisku monterów urządzeń i konstrukcji metalowych na wysokości wymienionym w wykazie A, dział V, poz. 5, pkt 1 załącznika nr 1 do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 roku w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministerstwo Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach, uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (Dz. Urz. MBiPMB Nr 3, poz. 6).

Dokonując wyżej wskazanej oceny charakteru prawnego okresów objętych sporem Sąd miał na uwadze, że czynności związane ze skręcaniem podstawy, wieży i wysięgnika dźwigu jak również z podciąganiem do góry skręconych elementów wykonywane były na ziemi. Jednakże w realiach spawy czynności te zdaniem Sądu należało uznać za konieczny element całego zadania świadczonego w ramach pracy w szczególnych warunkach, będący w istocie immanentnie związany z całym zadaniem, nie niezależny od czynności mających charakter świadczonych w szczególnych warunkach w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów, którego wstępowanie w pracy malarza - lakiernika nie wyłącza możliwości uznania tej pracy za wykonywaną w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2012 roku, sygn. II UK 233/11). Jak bowiem zeznali świadkowie oraz ubezpieczony wskazane czynności wchodził w proces technologiczny montażu dźwigów budowlanych bez wykonania których jego realizacja byłaby niecelowa.

Mając powyższe na uwadze oraz wymiar uwzględnionego przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji stażu pracy w szczególnych warunkach, tj. 8 lat, 6 miesięcy i 21 dni, zasadnym jest uznanie, że ubezpieczony spełnił również warunek legitymowania się co najmniej 15 – letnim stażem pracy w warunkach szczególnych.

Jak wynika z poczynionych ustaleń M. L. legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym ponad 25 lat, ukończył (...) lat życia, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego oraz pracował w warunkach szczególnych ponad wymagany co najmniej 15 – letni okres. Tym samym ubezpieczony spełnia wszystkie warunki do ustalenia mu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia (...), tj. od dnia złożenia wniosku o świadczenie, stosownie do art. 129 ust. 1 w związku z art. 100 ustawy emerytalnej. W tym bowiem dniu spełnił wszystkie warunki do ustalenia prawa do emerytury.

Z tych względów Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.